

НАВИЧКИ САМОСТІЙНОСТІ

Дитина обмочилась у садочку

Ситуація

Увечері вихователь віддає вам пакетик з дитячими трусиками, колготками й штанцями. Ваш малюк обмочився у садочку.

Коментарі психолога

Причина такої ситуації може бути як психологічною, так і медичною. У дошкільному віці «аварії» трапляються, коли дитина так занурилася у гру, що необхідність відвідати туалет відчувла останньої миті й просто не добігла.

Можливо, дитина соромилася попроситися до туалету — наприклад, на занятті групи або на прогулянці — й терпіла, скільки мала змогу.

Якщо ж дитина захворіла, то, ймовірно, ви помітите інші симптоми.

Шкідливі поради

Суворо поговоріть із дитиною. Скажіть, що наступного разу її буде покарано! Надягніть на неї памперс. Це буде запобіжним заходом від «аварій».

• Що робити?

Якщо причина в тому, що дитина хвора, обов'язково зверніться до лікаря.

У жодному разі не докоряйте, якщо дитина «не добігла», — малюк потребує вашої підтримки. Обговоріть разом, чому краще ходити до туалету, коли пропонує вихователь, навіть якщо не дуже хочеться.

Якщо дитина соромиться, поясніть, що відвідувати туалет — природно й необхідно. Це не ганебно. Запропонуйте разом звернутися до вихователя й домовитися. Наприклад, про те, що дитина може відпрошуватися до туалету в будь-який час, сказавши про це вихователю «на вушко».

• Профілактика

У нових умовах (у кафе, в гостях, на заняттях) нагадуйте дитині, що необхідно дізнатися, де знаходиться туалет. Допоможіть їй самостійно поставити це питання офіціанту або господині дому. Навчіть робити це делікатно, не привертаючи уваги оточення. Будьте поруч у цей момент, щоб малюк відчув вашу підтримку.

Загубила іграшку

Ситуація

Дитина жаліється, що прийшла до садочка з улюбленим зайчиком, а після прогулянки його ніде нема.

Коментарі психолога

Малеча часто не стежить за своїми речами. Подій за день трапляється безліч, дитина може втратити контроль і забути, де що залишила.

Якщо вдома за всіма її речами, включаючи іграшки, стежите ви, розкладаєте все по місцях, то в садочку малюк не пам'ятатиме, куди він поклав свої речі. У нього просто не виробиться така звичка. Дитина навіть може не пам'ятати, де її шапка. Тому не дивуйтесь, якщо іграшка знайдеться в шафці іншого малюка. Не виключено, що іграшку не питаючись взяв хтось із дітей і не поклав на місце. Але не поспішайте засуджувати іншу дитину. Дво-, трирічним малюкам властива така думка: «Усе, що подобається, — моє».

Шкідливі поради

Насварить і скажіть, що більше ніколи й нічого не подаруєте!

Пожалйте дитину, щоб не засмувалася. Скажіть, що купите тисячу таких зайців. Негайно біжіть до магазину.

• Що робити?

Підтримайте. Скажіть, що розділяєте смуток. Можливо, вихователь дозволить пошукати іграшку в сусідніх шафках. Інколи поспіхом можуть покласти річ не туди. Ну а якщо ані на майданчику, ані в садочку іграшка не знайшлась, то обійміть малюка, поспівчайте. Обговоріть, що наступного разу слід бути уважним і класти іграшку до своєї шафки. Не слід купувати нову іграшку замість втраченої. Так дитина не навчиться стежити за своїми речами й цінувати ваші подарунки, адже буде впевнена, що відразу отримає щось нове.

Не слід сварити й повчати дитину, навіть якщо річ була дуже дорога. Іграшку це не поверне, а малюк почуватиметься безпорадним. Якщо ви теж засмутилися через втрату, просто скажіть про це. Зауважте, що хвилюєтесь так само, як і дитина. Домовтеся, що від сьогодні вона буде уважніше ставитися до іграшок і речей.

• Профілактика

Навчити дитину відповідати за свої іграшки/речі можна легко й швидко, якщо перетворити це на гру. Сперечатися немає сенсу. Натомість можна пограти в гру «Хто швидше прибере». Засікайте, скільки часу забере прибирання іграшок. Складайте спільну книгу рекордів.

Також важливо пояснити, що кожна річ має своє місце. Тоді й у садочку буде порядок — речі лежатимуть на полицях, а не на підлозі. Іграшки будуть у шафці, а не забуті на лавці.

Не здавайтесь! Якщо дитина бачитеме, що ви збираєте розкидані іграшки, коли у вас уривається терпець, то завжди чекатиме на цей момент.

ПОВЕДІНКА

Вранці не хоче йти до садочка

Ситуація

Дитина не хоче йти до садочка, влаштовуючи вранці справжні концерти, аж до істерик.

Коментарі психолога

Якщо ваш малюк тільки почав ходити до дитячого садочка, така поведінка може бути реакцією на зміну оточення. Звісно, ранкові розлуки будуть сповнені сліз, адже дитина хвилюється, що більше вас ніколи не побачить. Ви завжди були поруч, а тепер кудись ідете, залишаючи її з незнайомою жінкою. Вдома все звичне, рідне, а тут поки що не так затишно й зрозуміло.

Дуже часто діти вранці вередують через відсутність режиму дня. Дитина може просто не висипатися, і ранній підйом настрій не покращує, а тільки псує.

Шкідливі поради

Лясніть дитину по сідницях. Скажіть, щоб не псувала вам нерви!

Не гаючи часу, підійдіть до вихователів і, підвищивши голос, з'ясуйте, чому дитина не бажає відвідувати дитячий садочок.

• Що робити?

Наведемо кілька корисних рекомендацій:

- завжди кажіть малюкові, що ви обов'язково повернетеся за ним і що там діти ніколи не залишаються — щоранку приходять, а щовечора йдуть додому;
- придумайте, що робитимете разом після повернення із садочка: наприклад, зайдете до супермаркета й купите продукти для вечері або намалюєте листівку до дня народження бабусі;
- придумайте з дитиною цікавий план на день, щоб не обмежуватися очікуванням мами. Покажіть дитині, що ви спілкуєтеся з вихователькою, добре ставитеся до неї і довіряєте їй. Отже, з цією жінкою залишатися безпечно, і навіть весело.

Вкрай важливо, щоб дитина лягала спати й прокидалася в один і той самий час. Якщо в садочку вона спить у тиху годину, вдома слід робити те саме. Коли ритм однаковий з дня на день, то вона звикає, і ранок стає добрим.

Якщо малюк не хоче йти до садочка, зверніть увагу на різницю між правилами там і вдома. Що як у садочку навчають одягатися самостійно, а ви не вимагаєте цього — вам краще самій натягнути речі на дитину, як на лялечку? На перший погляд, нічого особливого. Але якщо подивитися на ситуацію дитячими очима, то виходить, що в садочку злі люди примушують робити те, що вдома завжди робить мамуся. У садочку дають колготи і показують, як їх надягати, а вдома мама все робить сама. То чого ж тоді любити садочок?

• Профілактика

Познайомтеся з вихователями групи заздалегідь. Зазвичай за однією групою закріплюють двох фахівців. Графік роботи в різних закладах може відрізнятись, але протягом тижня дитина точно проведе час і з одним вихователем, і з другим. Дізнайтеся, як їх звати, поговоріть, коли можна навідатися з дитиною, пограти в групі або на майданчику, чи дозволено це правилами закладу.

Поцікавтеся режимом у дитячому садочку і порадьтеся, як швидко й правильно вирівняти режим удома. Не залишайте поза увагою, з чим вихователі стикаються в роботі і що можна порадити робити вдома вже зараз; що дитина може вже робити самостійно в її віці.

Не хоче йти з дитячого садочка

Ситуація

Ви приходите забирати дитину з садочка, а вона починає плакати й відмовляється йти додому, каже, що залишиться в групі.

Коментарі психолога

Дитина плаче і не хоче до садочка — звично, з усіма трапляється. Але коли не хоче йти з садочка — це щось новеньке. Причиною такого міні-страйку можуть бути друзі, які залишаються на майданчику, і дитина відчуває, що не награлася. Також брак уваги, що компенсується іграми, друзями та спілкуванням з вихователем.

Шкідливі поради

Мовчки й без пояснень візьміть дитину на руки й несіть звідти, попри крики й сльози.

Сідайте на лавку й покійно чекайте, поки дитина виявить бажання йти додому.

• Що робити?

Якщо дитина прив'язалася до вихователя і друзів у садочку, забрати її додому може бути складно. Сльози, крики, насуплений вигляд.

Якщо маєте вільний час, можна залишитися й зачекати, поки дитина награтється або її друзів заберуть батьки. Відійдіть разом із дитиною й домовтеся, скільки часу проведете на майданчику. Наголосіть на тому, що потім обов'язково доведеться піти додому. Використовуйте цей час, щоб поговорити з вихователем, поспостерігати за дитиною або просто відпочити.

Якщо ви поспішаєте і час іти — попросіть педагога навчити дитину прощатися з друзями. Наприклад, замість простого «бувай» можна сказати «побачимось завтра» або «до нової зустрічі».

Допоможіть дитині домовитися з друзями, хто що принесе з дому, щоб продовжити гру. Наприклад, збільшувальне скло або кольорову крейду. Це додасть упевненості в тому, що завтра гра триватиме, і буде ще цікавіше.

СПІЛКУВАННЯ

Дитина соромиться розповісти віршик на святі

Ситуація

Дитина завжди із задоволенням відвідує садочок, розповідає рідним про друзів і про те, що було цікавого. І ось увечері каже, що не хоче йти, тому що незабаром дитячий ранок і доведеться виступати. Ви розумієте, в чому полягає страх.

Коментарі психолога

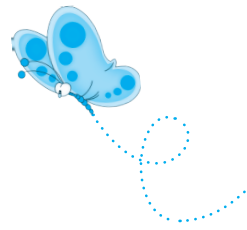
У дошкільних закладах 3–4 рази на рік відбуваються свята — осіннє, новорічне, весняне та літнє (випускний). Виступаючи на сцені перед глядачами, діти розвиваються — навчаються говорити чітко, красиво, артистично рухатись, інтонувати, отримувати увагу й підтримку аплодисментами. Багатьом такі заходи подобаються, і вони нетерпляче на них чекають, запрошують усіх і розповідають: «А ти знаєш, я невдовзі виступитиму! Ти прийдеш?» Але є малюки, для яких такий виступ — стрес, і вони відмовляються від такої можливості.

Спочатку з'ясуємо причини такого ставлення:

- не подобається роль;
- соромиться великої кількості дорослих;
- хвилюється, що забуде слова;
- не хоче, щоб на неї дивились (або дивився хтось конкретний);
- на святі не буде її друга, бо той поїхав і нема підтримки.

ЗМІСТ

ВІД АВТОРА	3
НАВИЧКИ САМОСТІЙНОСТІ	5
Дитина обмочилась у садочку	6
Загубила іграшку	8
Прийшла в мокрих шкарпетках	10
Погано їсть у садочку	12
Дитина постійно повертається з садочку в брудному одязі	14
Плутає порядок речей	16
Дитина повільно одягається	18
Дитина упала в садочку	20
Не вміє одягатися	22
Не ходить у садочку до туалету	24
АГРЕСІЯ	27
Б'є маму	28
Дитина дряпає себе і б'є по голові	30
Дає відсіч усім без розбору	33
Грубо відповідає	36
ПОВЕДІНКА	38
Вранці не хоче йти до садочка	39
Не хоче йти з дитячого садочка	42
Хоче до садочка у вихідний	45
Не хоче йти до садочка, коли вас немає	48
Каже, що не любить вас, тому що ви йдете й залишаєте її в садочку	50
Дитина погоджується йти до садочка тільки в обмін на подарунок	52
Ви часто запізнюєтеся до садочка	54
Дитина плаче і кидає речі, коли не отримує бажаного	56
Не спить у тиху годину	58
Вживає погані слова	60
Гризе нігті	62
СПІЛКУВАННЯ	65
Дитина соромиться розповісти віршик на святі	66
У садочку немає друзів	69
Дарує дітям свої речі	72
Дитина посварилася зі своїм другом	74
Ні з ким не ділиться іграшками	76
Дитина грає тільки в агресивні ігри	78